

2.CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

2.1. Stručná charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení Karlovy Vary, příspěvková organizace byla založena v roce 1971. Je neúplnou základní školou pro 1. až 5. postupný ročník. Poskytuje základní vzdělání cca 60 dětem ve věku od šesti do jedenácti (dvanácti) let. Součástí školy je školní družina pro 24 dětí.

Umístění školy

Škola je umístěna v příjemném a klidném prostředí Horních Drahovic v blízkosti lesa a v dosahu MHD.

Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Pro školské zařízení atypická budova prostornější vilky spolu s přilehlou zahradou poskytuje výborné podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí s SPU.

Výuka probíhá v 5 kmenových třídách a ve 3 odborných učebnách (učebna výpočetní techniky, místnost pro výtvarnou výchovu a relaxační místnost). Poslední jmenovanou využívají všechny třídy v průběhu vyučovacích hodin pro nezbytné pohybové uvolnění a relaxaci dětí v případě evidentní únavy a nedostatku koncentrace pozornosti (u dětí s SPU časté). Místnost je vybavena speciálními pomůckami pro rozvoj motoriky, rovnováhy a koordinace pohybů. Svými omezenými prostorovými možnostmi nemůže plně nahradit tělocvičnu, kterou naše budova není vybavena. Využíváme proto tělocvičny blízké ZŠ J.A.K., kterou si pronajímáme.

Učebna výpočetní techniky umožňuje intenzivní samostatnou práci jednotlivce za využití výukových programů určených dětem běžných typů škol, ale hlavně speciálních, vytvořených odborníky a zaměřených na kompenzaci SPU a smyslových deficitů.

Dvě oddělení školní družiny využívají pro svoji činnost upravené podkroví budovy ZŠ. K dispozici je jim samozřejmě i relaxační místnost a ostatní prostory.

Zahrada obklopující budovu hraje velmi významnou roli v utváření celkového klidného a příjemného prostředí, které je tak nezbytné pro vytvoření vhodných podmínek pro vzdělávání a výchovu dětí se SPU. Je využívána jako sportoviště pro míčové hry (kopaná, vybíjená), pro základy atletiky (běh na krátké tratě, skok daleký, hod kriketovým míčem...), pro rozvoj obratnosti a motoriky žáků (zahradní prolézačky, kladiny...). Neméně důležitý význam má jako místo pro relaxaci a pohybové vyžití či uvolnění dětí.

Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Naše škola je zařízení sloužící k výchově a vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení. Přijímání dětí probíhá na základě doporučení odborného pracoviště (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum).

Pedagogický sbor tvoří speciální pedagogové - 6 učitelek, 2 vychovatelky a 2 asistentky pedagoga, 5 spec. ped. – logopedů SPC. Neustálým prohlubováním a především aktualizováním svých znalostí o novinkách v oboru se všichni snažíme pracovat na co možná nejvyšší odborné úrovni a dětem poskytovat profesionální pomoc. (Odborná školení v DYS centrech, v České společnosti DYSLEXIA.) Vzhledem k tomu, že jsme malý kolektiv, spolupráce mezi jeho členy je výborná a konzultace problémů jsou velmi časté. Výuku cizího jazyka (AJ), která probíhá od 3. ročníku, zajišťují učitelky, které prošly kurzem G-projekt, pořádaným MŠMT v rámci DVPP. I nadále se snažíme své jazykové znalosti rozšířit a zdokonalit specifičnost přístupu k dětem s SPU .

Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

V letech 2010 – 2012 jsme se jako partner podíleli na projektu ZŠ 1. Máje „Podpora a prevence“ v rámci OP VK – Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

V letech 2012 – 2015 jsme byli zapojeni v projektu „Moderní škola“ v rámci OP VK

Došlo k vybavení všech pěti kmenových učeben interaktivní technikou (interaktivní tabule + notebook). Dále byla odborná učebna výpočetní techniky dovybavena 6ti počítačovými stanicemi na finální počet 12, tzn. na každé dítě ve třídě jedna.

V průběhu projektu byl pedagogický personál proškolen v tvorbě digitálních učebních materiálů a díky tomu dnes škola vlastní řadu těchto výukových zdrojů a v jejich tvorbě i nadále pokračuje.

Způsoby spolupráce se školskou radou, rodiči žáků nebo zákonnými zástupci, místními i regionálními partnery, PP poradnami a jinými institucemi

Školská rada při ZŠ byla založena v září roku 2005. Zasedá dvakrát ročně. Je tvořena šesti členy: 2 zástupci z řad rodičů, 2 zástupci zřizovatele, 2 zástupci pedagogického sboru. Rada spolupracuje s vedením školy na řešení otázek týkajících se hodnocení žáků, vybavenosti školy, schvaluje vnitřní řády školy (školní, organizační, klasifikační ...)

Vzhledem ke specializaci našeho zařízení je spolupráce všech členů pedagogického sboru s PPP i SPC velmi úzká. Pro pomoc při řešení výchovných a vzdělávacích problémů se obracíme i na krizové centrum a na konkrétní odborná lékařská pracoviště (neurolog, psycholog, foniatr...) především v Karlových Varech.

Se svým zřizovatelem se vedení ZŠ setkává na schůzkách ředitelů a na individuálních pohovorech v případě potřeby. Vzájemnou informovanost a nepřetržitý kontakt pomáhá udržovat i internetové spojení (e-mail, webové stránky).

2.2 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Škola je zaměřena na žáky se specifickými poruchami učení. Tím se do určité míry odlišuje od základních škol běžného typu a dochází k její profilaci:

„Zvládneme to všichni!“

Základní myšlenkou je umožnit všem dětem, které by v běžném typu škol a ve velkém kolektivu dětí selhávaly, zažít pocit úspěchu, radosti z práce a sebedůvěry. Vytvořit jim takové podmínky, které by jim umožnily osvojit si klíčové kompetence a připravit je pro plnohodnotný praktický život.

Společné výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy, kterými chce škola směřovat k cílům základního vzdělávání a tím k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Strategie školy (jak směřovat k cílům základního vzdělávání a tím k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků) je poměrně jednoduchá a spočívá:

- 1) v analýze:
 - a) vzdělávacích požadavků klientů
 - b) vzdělávacích potřeb žáků
 - c) vzdělávacích možností (prostorových, materiálních, personálních) školy
 - d) silných a slabých stránek školy
 - e) dalších možností odborného růstu pedagogů
- 2) ve správném stanovení vzdělávacích priorit (odrazí se v konkrétní skladbě vyuč. předmětů a v jejich týd. hod. dotacích a v obsahu učebních osnov)
- 3) v dalším rozvíjení silných stránek školy
- 4) v postupném vybudování - splnění 4 základních podmínek úspěšnosti vzdělávání na ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení –
 - žák s pozitivním vnímáním sebe sama, s pozitivním přístupem ke svému okolí (který se chce „něco“ dozvědět, chce překonat překážky)
 - spolupracující rodič, který je seznámen s „myšlenkou a ovzduším“ ZŠ
 - kompetentní a tvořivý učitel
 - kvalitní a funkční vzdělávací program

Pro tyto účely škola musí splňovat několik základních předpokladů -

- vybavení školy spec. pomůckami, učebnicemi a prac. sešity, výukovými programy
- práce speciálních pedagogů (pedagogů odborně proškolených)
- nižší maximální počet žáků ve třídě
- individuální přístup respektující stupeň, druh postižení a individuální tempo jednotlivce
- spec. vyuč. hodiny „Individuální péče“
- celkově klidné prostředí, vhodné pro potlačení projevů špatné či snížené koncentrace Pozornosti

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nad-předmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák-

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matem., přírodní, společenské a sociokulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák-

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák-

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák-

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebevědomí a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák-

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák-

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Zabezpečení výuky žáků se speciálními potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření (dále PO). Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpurná opatření realizuje škola a školské poradenské zařízení (ŠPZ).

Podpurná opatření spočívají v

- a) poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- b) úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- c) úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání,
- d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, Braillova písma a podpurných nebo náhradních komunikačních systémů,
- e) úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní školy,
- f) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- g) využití asistenta pedagoga,
- h) využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s PO je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzděl. potřebách a možnostech liší. Tomu speciální pedagogové školy přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených PO, využívají speciálních postupů, pomůcek a technik, které vedou k dosažení osobního maxima jednotlivých žáků v jejich vzdělávání.

Vzhledem k tomu, že jsme školou speciálně zaměřenou na žáky se specifickými poruchami učení a s tím případně spojenou narušenou komunikační schopností, máme už v samotném ŠVP přihlédnuto ke speciálním vzdělávacím potřebám našich žáků.

PLPP nevypracováváme, protože přijímáme pouze děti s potřebou vyššího stupně PO. Těmto frontálně poskytujeme na základě doporučení ŠPZ veškerá požadovaná PO. V případě podpurného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpurných opatření stanovená v RVP ZV. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči (§ 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem

žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.“

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. Práce na IVP a vše ostatní probíhá stejně jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (viz. výše).

Stručná charakteristika průřezových témat

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)
Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi osvojovat si praktické životní dovednosti, hledat si vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k okolí.
2. Výchova demokratického občana (VDO)
Rozvíjí u žáka kritické myšlení, uvědomění si svých práv a povinností a pochopení demokratického uspořádání společnosti a demokratických způsobů řešení konfliktů.
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
Prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, spojuje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty (humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí) .
4. Multikulturní výchova (MkV)
Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující kulturní rozmanitosti. Hluboce se dotýká i vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou.
5. Environmentální výchova (EV)
Vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů mezi člověkem a životním prostředím, tj. k pochopení nezbytného postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince.
6. Mediální výchova (MV)
Nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa. Je třeba žáky naučit správně zpracovat získané podněty z hlediska záměru jejich vzniku a z hlediska jejich vztahu k realitě.

Začlenění průřezových témat**1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)**

Osobnostní rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Rozvoj schopnosti poznání					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			
Sebepoznání a sebepojetí					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			
Seberegulace a sebeorganizace					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			
Psychohygiena					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			
Kreativita					
		Průběžně ve všech ročnících zejména v hodinách VV, HV, ČJ - sloh			

Sociální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Poznávání lidí					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			
Mezilidské vztahy					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			
Komunikace					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			
Spolupráce a soutěživost					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			

Morální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Řešení problémů a rozhodovací schopnosti					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			
Hodnota, postoje, praktická etika					
		Průběžně ve všech ročnících a předmětech.			

2. Výchova demokratického občana (VDO)

	1.	2.	3.	4.	5.
Občanská spol. a škola	Průběžně ve všech ročnících zejména v rámci společných projektů, které se mění dle potřeb (barevný den, schránka důvěry...)				
Občan, občan. spol. a stát					int. - vlastivěda

Formy participace občanů v pol. životě

int. - vlastivěda

Principy demok.

Průběžně ve všech předmětech, zejména ve 4.a 5.roč. - vlastivěda.

jako formy vlády a způsobu rozhodování.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

	1.	2.	3.	4.	5.
Evropa a svět nás zajímá		ČJ - ČT	ČJ - ČT	ČJ - ČT	ČJ - ČT
Objevujeme Evropu a svět					vlastivěda
Jsme Evropané					vlastivěda

4. Multikulturní výchova (MkV)

	1.	2.	3.	4.	5.
Kulturní rozdíly			AJ	AJ, HV	AJ, vlastiv., HV
Lidské vztahy	Průběžně ve všech ročnících a předmětech.				
Etnický původ	Průběžně ve všech předmětech.				
Multikulturalita	Průběžně ve všech ročnících.				
Princip sociál. smíru a solidarity	Průběžně ve všech ročnících a předmětech.				

5. Environmentální výchova (EV)

	1.	2.	3.	4.	5.
Ekosystémy				int.- vlastivěda	
Základní podmínky života					int. - vlastivěda
Lidské aktivity a problémy život. prostředí		Průběžně ve všech ročnících - sběr kaštanů a žaludů, besedy.			
Vztah člověka k prostředí		Průběžně ve všech ročnících - zejména v rámci prv., vlastiv., přírod.			

6. Mediální výchova (MV)

	1.	2.	3.	4.	5.
Kritické čtení a vnímání mediál. sdělení				ČJ - sloh	ČJ - sloh
Interpretace vztahu mediál. sdělení a reality					ČJ- sloh
Stavba mediál. sdělení				ČJ- sloh	ČJ - sloh
Vnímání autora mediálních sdělení			Průběžně zejména v rámci ČJ – ČT, sloh		
Fungování a vliv médií ve spol.			Průběžně zejména v rámci ČJ - ČT, sloh		